

Bostadsutskottets yttrande

1983/84:1 y

om vissa investeringar inom energiområdet m. m. (prop. 1983/84:62)

Till näringsutskottet

Näringsutskottet har beslutat bereda bostadsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1983/84:62 om fortsatt stöd för åtgärder för att ersätta olja, m. m. samt för investeringar inom energiområdet jämte eventuella motioner.

Svenska värmepumpföreningen och Elektro Standard AB har i skilda skrivelser till bostadsutskottet lämnat synpunkter på frågan om stöd till värmepumpar.

Bostadsutskottet avger följande yttrande.

Utskottet behandlar vad i propositionen och i vissa motioner föreslagits om ett investeringsprogram inom energiområdet för år 1984 såvitt programmet rör energitillförselåtgärder i bostadshus.

Efter att ha redogjort för gällande stödsystem och erinrat om regeringens förslag i proposition 1983/84:40 om finansiellt stöd till tillförselåtgärder i befintliga hyresrätts- och bostadsrättshus anför statsrådet Dahl att det därutöver bör vara möjligt att lämna stöd i form av särskilda bidrag, bl. a. till vissa energitillförselåtgärder i bostadshus. Den rådande konjunktur- och sysselsättningssituationen anses göra det motiverat att genomföra ett investeringsprogram under år 1984. Såvitt stödsystemet rör tillförselåtgärder för vilka bostadslån kan utgå föreslås i propositionen följande.

För att stimulera till ökade investeringar i *värmepumpar* förordas ett bidrag till värmepumpar. Bidragets storlek bör vara högst 15 %. Det bör dock inte utgå till anläggningar som utnyttjar avluft i småhus eller flerbostadshus då sådana värmepumpar f. n. anges vara så lönsamma att ytterligare stimulanser anses obehövliga. Ej heller bör bidrag kunna lämnas i fastigheter inom fjärrvärme- och naturgasförsörjda områden. Skälet för detta är att för en byggnad stöd i princip inte skall kunna erhållas för flera tillförselsystem.

Beträffande stöd till *solvärmeanläggningar* förordas ett bidrag om högst 50 % till solvärmeanläggningar i system med en energianvändning som är mindre än 3 GWh per år.

Anläggningar för *elvärme* (elpatroner, elkassetter och elpumpar) är enligt uppgift i propositionen mycket fördelaktiga att installera. Något stöd till vad i propositionen benämnts som normala anläggningar föreslås därför inte. Däremot föreslås att bidrag om högst 15 % skall kunna utgå för elvärmeanläggningar som installeras i oljeeldade pannor i flerbostadshus och gruppcentraler i områden som enligt fastlagda planer skall försörjas med ett storskaligt energisystem. Ett villkor för stöd är att installationen skall göras

tidsbegränsad i avvaktan på anslutning till fjärrvärme eller naturgas.

Beträffande anslutning till *fjärrvärme* föreslås ett bidrag för under år 1984 tillkommande effekt.

I propositionen beräknas behovet av medel för stöd i form av direkta bidrag till byggnadsanknutna tillförselsystem under år 1984 till 100 milj. kr.

Vad i propositionen förordats om stöd till solvärmeanläggningar, elvärme och fjärrvärme har inte mött invändningar i motioner i annan mån än att i motion 185 (c) den uppfattningen framförs att stöd till energitillförselåtgärder i bostäder bör bibehållas i nuvarande utformning och inte utformas sasom regeringen i annat sammanhang (prop. 1983/84:40 bil. 9) förordat. nämligen i form av riktade energibidrag. Denna senare fråga behandlas i bostadsutskottets betänkande BoU 1983/84:11. Vidare finns i motion 184 (m) ett yrkande om avslag på förslagen i den nu behandlade propositionen utom såvitt avser vad motionärerna betecknar som en budgetmässig omläggning.

Bostadsutskottet har ingen erinran mot vad i propositionen förordats om stöd till solvärmeanläggningar, elvärme och fjärrvärme och avstyrker däremot ställda motionsförslag.

Vad rör stöd till värmepumpar har som framgått ovan i propositionen sådant stöd föreslagits, dock att stöd till anläggningar som utnyttjar avluft i småhus och flerbostadshus inte skulle utgå. Inte heller skall stöd kunna lämnas för värmepumpar inom fjärrvärme- och naturgasförsörjda områden.

I motioner behandlas frågan om utformningen av stödet till värmepumpar. Sålunda anförs i motion 176 (s) att värmepumpar oavsett typ i stödhänseende bör behandlas lika. Motionärerna finner det inte rimligt att värmepumpar baserade på frånluft diskrimineras genom att de undantas från stöd. I motion 177 (vpk) yrkande 1 föreslås att stöd till installation av värmepumpar skall utgå utan restriktioner. Även i motion 183 (fp) anförs att skäl saknas att diskriminera någon viss teknisk lösning för värmepumpar. I motion 185 (c) slutligen förs fram den uppfattningen att stöd bl. a. till värmepumpar skall prioriteras så att användningen av importerad och miljöpåverkande energi minimeras.

Bostadsutskottet vill med anledning av vad i propositionen och motionerna föreslagits om stöd till värmepumpar anföra följande.

Utskottet delar den i propositionen framförda uppfattningen att det är lämpligt att genom stöd till värmepumpar stimulera till ökade investeringar. Det kan emellertid, såsom görs i vissa motioner, hävdas att stöd bör utgå till samtliga typer av värmepumpar eller att det är angeläget att värmepumpar i stödhänseende behandlas lika. Enligt vad utskottet erfarit skulle en utvidgning av stödssystemet enligt motionsförslagen innebära så stora anspråk på medel att det kan befaras att den eftersträlvade stimulansen för andra typer av värmepumpar än frånluftsvärmepumpar delvis uteblir om inte det i propositionen föreslagna medelsbehovet ökas. Utskottet anser sig i nuvarande samhällsekonomiska situation inte kunna förorda en ökad medelstilldelning. Det kan i sammanhanget vara lämpligt erinra om att avsaknaden av stöd inte

innebär att frånluftsvärmepumpar inte kommer att kunna installeras. Bostadsutskottet förordar att näringsutskottet tillstyrker vad i propositionen nu förordats och avstyrker motionerna 176 (s), 177 (vpk) yrkande 1, 183 (fp) och 185 (c) de båda senare i motsvarande delar.

Utskottet förutsätter att vad i propositionen förordats om att bidrag inte skall lämnas i fastigheter inom fjärrvärme- och naturgasförsörjda områden ges en tillämpning så att värmepumpinstallationer inte försvåras inom områden för vilka endast finns föga preciserade planer; planer som kanske kommer att förverkligas först om flera år.

Slutligen vill utskottet stryka under att olika möjligheter tas till vara för att i rimlig grad förenkla och samordna den administrativa hanteringen av det stöd som föreslås i propositionen med det system avseende energisparstöd som avser bostadsdepartementets verksamhetsområde.

Vad i övrigt i propositionen förordats har inte givit bostadsutskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Stockholm den 1 december 1983

På bostadsutskottets vägnar

KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Thure Jadestig (s), Knut Billing (m), Magnus Persson (s), Ivar Nordberg (s), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Per Olof Håkansson (s), Lennart Nilsson (s), Margareta Gard (m), Kerstin Ekman (fp), Tore Claeson (vpk) och Margareta Palmqvist (s).

Avvikande meningar

1. Kjell A. Mattsson (c), Birgitta Hambræus (c), Kerstin Ekman (fp) och Tore Claeson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar "Utskottet delar" och på s. 3 slutar "motsvarande delar" bort lyda:

Som anförs i motionerna är det väsentligt att värmepumpar oavsett typ behandlas lika. Den utformning av bidragssystemet som förordas i propositionen kan medföra att installation och användning av olika typer av värmepumpar inte kommer att förverkligas i önskvärd omfattning. Utskottet har inte kunnat finna entydiga belägg för vad som anförs i propositionen om att värmepumpar som utnyttjar avluft (frånluft) f. n. är så lönsamma att ytterligare stimulanser är obehövlige. Såvitt utskottet har sig bekant torde det inte vara motiverat att så reservationslöst som görs i propositionen hävda frånluftsvärmepumparnas goda lönsamhet i jämförelse med andra värmepumpanläggningar.

Vad nu anförts innebär enligt bostadsutskottets uppfattning att det i propositionen förordade bidraget om högst 15 % bör utgå oavsett typ av värmepump. En sådan vidgning av möjligheterna bör inte nu innebära en ökning av det i propositionen förordade medelsbehovet om 100 milj. kr.

Vad bostadsutskottet nu med anledning av proposition 62 och vissa motioner anført bör näringsutskottet föreslå riksdagen att som sin mening ge regeringen till känna.

2. Rolf Dahlberg, Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar "Utskottet behandlar" och på s. 3 slutar "särskilt uttalande" bort lyda:

I motion 184 (m) har yrkats avslag på samtliga de förslag som i propositionen kan anses beröra bostadsutskottets beredningsområde.

Bostadsutskottet föreslår näringsutskottet att tillstyrka motionen. Ett sådant ställningstagande innebär att vad i propositionen och i andra motioner föreslagits om utformning av vissa enskildheter bör avstyrkas av näringsutskottet. Ställningstagandet innebär också att den likabehandling av olika typer av värmepumpar som betonas bl. a. i motioner (s), (fp) och (vpk) kommer att förverkligas.